

בית נאמן

מוצאי שבת פרשת תזריע-מצורע, ב' באייר תשפ"ג

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נאמן:
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. לכבד את התורה ומצוותיה (א-ב). ב. אם הקמת המדינה אתחלתא דגאולה (ג-ד). ג. צריך להתפלל ולומר "אבינו מלכנו" ושני פרקי תהלים (אות יג). ד. שומע כעונה בספירת העומר (אות יד). ה. מנהגנו לספור מיד אחר קדיש "תתקבל" ומנהג ירושלים אחר "עלינו לשבח" (אות טו).
- ו. פרקי אבות מלאים חכמה ודעת (אות טז). ז. ספירת העומר בבין השמשות (אות יז). ח. אם צריך לכוון לא לצאת ידי חובה מהחזן (אות יח). ט. ספר בדרך לימודו בשלחן ערוך (אות יט).

"זו אתחלתא דגאולה!"

ג. הגאון בעל יביע אומר (חלק ששי ח"א ח"ס מ"א אות ה') כתב בשם ספר "התקופה הגדולה"² שכתב בחמשה עמודים שכמעט כל גדולי ישראל אומרים שהתקופה שלנו היא "אתחלתא דגאולה". ועם זה אומר שאסור לומר הלל עם ברכה, בגלל שהמצב הרוחני גרוע מאד. יש מאמר בשם החזון איש שאמר "זה לא אתחלתא דגאולה, אלא זה סיפא דגלות" - סוף הגלות. מה ההבדל בין "אתחלתא" ובין "סיפא"? לכאורה היינו הך, ההפרש כחוט השערה. הגלות נגמרה, אז מה יהיה? לא גלות ולא גאולה?! אז זה התחלת הגאולה. ויותר מזה, הראוי למכתבים של השל"ה הקדוש בספר שני לוחות הברית, שהוא עלה מאירופה לארץ והוא ראה שיש בירושלים שלוש מאות בתים שנבנים ליהודים, והוא אמר "זו אתחלתא דגאולה!". שלש מאות בתים של יהודים זה אתחלתא דגאולה. אם היה בא היום ורואה אלפי בתים, ועולים חדשים יש להם זכויות וכו', זה גם כן "אתחלתא". אלא מה? לא "אתחלתא" ממש, כי הרבה ממשיכים בדרך הקלוקלת של חוץ לארץ, אבל הכל זמני, בעזרת ה' יגיע הזמן שכל המכוניות בשבת לא יסעו. לא בכח, אלא יכנס להם שכל שזה בושה וחרפה, אחרי שה' נותן לנו את ארץ ישראל שחייכינו לה אלפיים שנה, לעשות להכעיס?! אסור לעשות ככה.

"אמרו לי: עוד מעט תגיע גאולת ישראל"

ד. היה מעשה במורנו ורבנו הגאון רבי שאול הכהן זצ"ל מחבר ספר לחם הביכורים (הוא היה ראש רבני ג'רבא בזמנו. נולד בתקלי"ב ונפטר בתר"ח), פעם היה הולך ברחוב בג'רבא ושמע הכרזה מטעם המלך: "היום באירופה החליטו להפסיק את העבודות, אין יותר עבדים. ומי שיש לו עבד וימשיך להתעמר בו - יש לו עונש". רבי שאול אין לו עבדים ואין לו כלום, שמע את הכרזה הזאת, והיה בוכה בדמעות שלישי. באו הרבנים של ג'רבא ואמרו לו: הרב, למה אתה בוכה? מה אתה מפסיד מזה? יש לך עבדים? אין לך כלום. למה אתה בוכה?! אמר להם: רבותי! הכושים האלה, קילל אותם נח ואמר "ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו" (בראשית ט, כ"ה), והיום הם קבלו את החופשה שלהם אחרי ארבעת אלפים שנה. עם ישראל אלפיים שנה גולה ונדה, נודד ממקום למקום, לא מגיע זמן הגאולה שלו?! כל כך התמרמר על זה, עד שהיה בוכה. לקחו אותו הביתה ונרדם. אמרו לאשתו: "תשימי לב שלא יתעלף". עמדה על ידו והוא ישן, פתאום ראתה אותו בשינה צוחק, אמרה כנראה קיבל איזו הודעה שמיימית. חיכתה לו עד שיתעורר, אמרה לו: ראתה

2. זה ספר שכתב אותו רבי מנחם כשר. היה בעל בקיאות מיוחדת במינה, ובעל סגנון יפה מאד. חכם אחד מאמריקה - רבי שמחה צירקינד אמר לי בזמנו שיש לו עט זהב. מה זה עט זהב? אמר לי: השפה שלו כל כך ברורה וכל כך מובנה, מביא פוסקים רבים והכל בסדר מופתי. אז יש לו ספר שחיבר אותו אחרי מלחמת ששת הימים, ושמו של הספר "התקופה הגדולה". והרב יביע אומר מצטט ממנו.

"לא רעב ללחם"

א. הפייטן אשר מזרחי עניו נ"ע, מסתפק במועט, לא אומר "תביאו לי יותר ממה שהיה לי", רק "ישיבו לי מה שהיה לי". לא פחות ולא יותר. והנביא אמר יותר מזה - "תחת הנחושת אביא זהב, ותחת הברזל אביא כסף, ותחת העצים נחושת, ותחת האבנים ברזל" (ישעיה ס', ז'). והגמרא אומרת (ר"ה דף כ"ג ע"א) שאחרי כל הדברים האלה שביא לנו המשיח - "תחת רבי עקיבא וחבריו מה מביאים?! מה יכולים להביא?! אבל יגיע הזמן שגם רבי עקיבא וחבריו יתגלגלו או שיחזרו בתחית המתים, ויביאו לנו את כל התורה שלהם. לא יעלה בלבם של הרשעים האלה שיעשו מה שיעשו, מסתבכים בעיני עצמם, משתגעים בעיני עצמם. ולצערנו גם בארץ אותו דבר, ואני לא הבנתי. יום אחד הלכתי לבת ים, בדרך עברתי בתל אביב ושם כתוב: "חופשי", "דמוקרטיה", "דמוקרטיה", "עם חופשי בארצנו". אין לכם חופשיות?! מישוהו סגר את המכוניות שלא יסעו בשבת?! רחמנא ליצולן, לא ניכר בין שבת לחול. אחר כך הבנתי שזה בגלל החוק שהתחדש מחדש שלא יכניסו חמץ לבית חולים. שבעים שנה זה היה בשקט גמור, באו וביטלו אותו בשנתיים האחרונות, הם לא יכולים לסבול, "והרשעים כים נגרש" (ישעיה נ"ז, כ). מה אכפת לכם?! אתם רעבים לחמץ?! יש לכם בבית חמצא וחמצא דחמצא... מה אתם רוצים מאתנו?! מקומות שיש יהודים שהם שומרים פסח, צריך להתייחס אליהם בכבוד שלא יהיה ערוביאי בין חמץ לכשר. דבר פשוט כזה לא מבינים. אין מה לעשות. עד שיגיע הזמן, שיהיו חייבים גם בבית לאכול כשר.

"כולו הפך לבן, טהור הוא"

ב. כאשר הנוצרים לוקחים יהודי ומנצרים אותו, מה הם עושים אחר כך? בודקים אחריו בבית אם הוא ממשיך במצוות התורה. באים אליו לבילוי פסח, ואם הוא אומר "שפוך חמתך" זו סכנה. אם הוא לובש בגד לבן בשבת, זו הוכחה שהוא עוד מחזיק במנהג יהדות¹. עד שהיו מקומות כאלה בפורטוגל לפני מאה שנה, (ראיתי את זה בספר), שכדי שלא יחשדו בהם שהם צמים בכיפור, היו שוחטים חזיר ושמים את כל הגופות של החזירים מחוץ לבית, שיראו: הנה, אנחנו אוכלים חזיר ביום כיפור. והיום הזה נחשב בעיני הדור האחרון של יהודי פורטוגל ליום קדוש ביותר. בא אליהם אחד - אביו של בנימין מינץ (הוא היה פעם חבר כנסת מטעם האגודה, יש רחוב על שמו בגבעת רחוק) היה שם בפורטוגל ואמרו לו שהיום הקדוש בשנה, זה היום ששוחטים בו חזירים, ושמים אותם על יד הבית... זה יום קדוש זה?! אלא זה בשביל להימלט מחשדות של הנוצרים. אבל היום מי עושה כך? היום מי שאוכל, יאכל מה שירצה. אבל ברחוב - מקום ציבורי, צריכים לשמור. זה הכל.

1. ככה כתב הרב לחם דמעה - פירוש על איכה. הוא נמלט מהאינקוויזיציה, ונפטר בשנת ש"ס, (פרק א' פסוק ז') שהיו בודקים כל יהודי, אם הוא לובש לבן בשבת, סימן שהוא שומר שבת. לבשתי בגד לבו בשבת. מה אתם רוצים ממני?! לא, אסור ללבוש בגד לבו בשבת.

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת ברית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ **רבי בנימין הכהן בן מברכה** זצ"ל.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
18:42	19:56	20:36
18:59	19:58	20:33
18:49	19:59	20:33
18:58	19:57	20:31

אותן יריד
אמה על אמה
220X12

אותן חבר
מטר רבוע
440X12

אותן כבוד
בובה מרובה
840X12

התורמים יסודו עלי טיפוח שליטה בנחלת האהל בצבות
תחומות מבורכת לנכון תמוז ע"פ ש"פ 46

קוד הבניין

תלמידים אקדמיים?
מתקשרים ושותפים!

לבניית בית מדרשו של מורנו רבנו מרן הרב מאיר מאדו שליט"א
0586435737 | 0545672737 | 0559887266

המדינה הזאת, עם כל הצרות שיש בה, עם כל הבעיות שיש בה, עם כל המלחמות שיש בה. אתה הולך ברחוב בתל אביב ואתה לא יכול לעבור, זו בושא וחרפה. מה קרה להם? בגלל שעכשיו יש חוק חדש, "חוק דתי". מה החוק הזה? לא להביא חמץ בבית חולים. נו, אי אפשר להתחשב בבני אדם? הרי כך היה בכל השנים, רק לפני שנתיים-שלוש הבגץ עשה קרנים, אמר שבשם החופש של כל אחד ואחד, אפשר להביא חמץ. תגידו דברים כאלה לגוים "בשם החופש נעשה בליל פסח בספרד סדר של הגדה"? לא יתנו לך, יעשו צחוק. אז היהודים שמרו על פסח אלפיים שנה, למה להכעיס? למה? איזה שכל יש לכם?! אתם בני אדם?! אתם לא בני אדם. יגיע הזמן שכל השטויות האלה יתבטלו. ואפילו הכי, עדיין זה נחשב "אתחלתא דגאולה".

היו זמנים קשים מאלו מבחינה רוחנית

ז. בימי עזרא הסופר היו דברים יותר גרועים מזה. היו שם בניו של יהושע כהן גדול שקוראים עליו בהפטרה (של חנוכה): "ויראני את יהושע הכהן הגדול" (זכריה ג, א), ובניו נשאו נשים נכריות (עזרא י"ח). ואפילו הכי הגאולה במקומה, עם כל הפשע והרשע של אלה שנשאו נכריות⁴. יש רשימה ארוכה בסוף עזרא (פרק י), פלוני ופלוני ופלוני, כל אלה נשאו נשים נכריות, וכתוב שם (פסוק מ"ד): "ויש מהם נשים וישומו בנים", מה זאת אומרת "ויש מהם נשים וישומו בנים"? הו"ו במקום ש"ן, והו"ו" גם מהפכת עתיד לעבר - "ויש מהם שילדו גם בנים", והבנים גם כן פסולים. ואפילו הכי זה היתה גאולה בימי עזרא הסופר. רק אחרי מאתיים שנה באו המתיוונים והחריבו את העולם, ואז היה נס על ידי החשמונאים שהם נלחמו בהם. ובימינו יותר טוב מאז. היום מתחננים על פי הרבנות, אין חיתון כזה של גוים, אולי מנסים גם לקעקע את זה, אבל בינתיים זה נתפס טוב⁵.

למה המדינה נוסדה בידי כופרים?

ח. שואלים אותי: אם אתה אומר שזה "אתחלתא דגאולה" או "סיפא דגלות", למה המדינה הזו נוסדה בידי כופרים? בן גוריון היה כופר, והיה אחד (יצחק גרינבוים) שלא רצה לענות אמן על ברכת ההחיינו של חכם אחד, הוא גם כן היה כופר. ומרץ ושרץ... "כל השרץ השורץ על הארץ"⁶. (בראשית ז, כ"א). זו "אתחלתא דגאולה"? התשובה היא כן, זו אתחלתא דגאולה. כי לא היו יכולים החרדים להקים ממשלה. קודם כל, יש אומרים שאסור לנו להקים כלום עד שיבוא המשיח. יבוא המשיח וימצא הכל מלא חול ואבק ועפר (כמו שיש לנו עכשיו בבית הכנסת...)?! הוא יבוא ככה?! עד שיסללו כבישים, יקח הרבה זמן.

4. ומה שכתוב בגמרא (סנהדרין דף צ"ג ע"א) שהם נשאו נשים שאינן ראויות לכהונה, משמע שאינם נכריות. ההסבר הוא ככה, הנשים האלה גיירו אותם, אבל גירות אסורה לכהן, אז אינן ראויות לכהונה, הם גיירות. בנים של כהן גדול יקחו גיירות?!
5. והיתה אפשרות בימי מנחם בגין המנוח שאמר: "בוא נעשה משהו, שיהיה חוק גיור רק על פי ההלכה". אמר: על פי אמונתי העמוקה, גיור שאינו על פי ההלכה לא שווה כלום. מה רע בזה?! ואפילו הכי, קמו רבנים אחרים ואמרו שלא לעשות את זה, בשביל מה? הרי יש לנו גיורים רק על פי הרבנות, והרבנות תעשה על פי ההלכה. הם לא ראו אז מה שיהיה בעוד שלושים-ארבעים שנה שהכל יתהפך, ורוצים לתת גיור שלא על פי ההלכה. **אדם צריך לא לריב אחד עם השני כששניכם מכוונים לדעה אחת.** אם אתם מתכוונים לשם שמים - אל תריבו. אדם צריך להבין שהמריבות האלה לא הוסיפו לנו כבוד.
6. אמרתי שדוד המלך התפלל על תנועת מרץ - "ה' מה רבו צרי רבים קמים עלי" (תהלים ג, ב). מרץ ראשי תיבות: מה רבו צרי... אבל היום מרץ נעלמה מן האופק, ויהי רצון שתחזור לא מרץ בצ"צ, אלא מרס - "מרס מרסנא ממוכן" (אסתר א, י"ד), תמרס את השגעון שלה, שיהיו בני אדם.

משהו בחלום? אמר לה: כן, **ראיתי שאמרו לי שעוד מעט יגיע זמן גאולתם של ישראל.** ואמרה לו: מתי זה יהיה? בימי בנך רבי משה? אמר לה: לא. בימי הנכדים שלך? אמר לה: לא. בימי הדור הרביעי? אמר לה: אולי. והיה לו בן יחיד, שמו רבי משה. ולרבי משה היו שלשה ילדים - הסימן שלהם **שד-י-ש** - שלום דוד יצחק. (שלום זה אביו של מורנו הרב רבי כלפון), זה דור אחד, והדור שאחרי האחים האלה, האחרון שבהם היה **רבי אמייס הכהן** שהיה הרב הראשי לתוניסיה ונפטר בחג השבועות תשל"ד. הוא היה הדור הרביעי, ולא נשאר מהדור הזה יותר. והוא היה כל שבת שואל מה נשמע בארץ ישראל? הוא לא קורא עיתונים (ובמיוחד בתוכם שהם כתובים בצרפתית), אז הוא היה שואל את המתפללים אם יש חדשות בארץ ישראל, כי חיכה לגאולה בדור שלו. ובדקתי ומצאתי... [המשך לקמן אות ו'].

קריאת קודש לסייע בבניית בית מדרשו של רבנו שליט"א

ה. [הערת המערכת: כאן מרן רבנו שליט"א נתקשה לדבר מחמת האבק והעפר שיש בבית הכנסת עקב השיפוצים, ודיבר אודות התמהמהות הבניה. וראינו להביא הדברים כאן באמצע הענין, להורות את נחיצות הדבר "עד יערה רוח ממרום והיה מדבר לכרמל" ונזכה לראות במהרה בגומרה של תורה "לרומם את בית אלקינו ולהעמיד את חברותיו". אכ"ר. ואלו דברי קדשו:] מה לעשות? הכל מלא אבק. לקיים מה שנאמר "והיה לאבק על כל בית הכנסת"... (ע"פ שמות ט', ט). מה נעשה להם? **אנשים באים להתפלל כאן, ובאמצע התפלה בורחים כי האבק נכנס להם לגרון.** הבנין הזה מחכה כמה חדשים ולא נגמר, כתוב בחגי (א, ד): "העת לכם אתם לשבת בבתיכם ספונים, והבית הזה חרב". זה מתאים בדיוק לבנין הזה. אמר לי משהו: **אם יבואו ארבע מאות איש, וכל אחד יתרום 220 שקל לחודש למשך שנה, אין יותר בעיות, הבנין יגמר.** אבל פעם אמרו שהוא יגמר בט"ו בשבט, ופעם אמרו שייגמר בפורים, ופעם אמרו שייגמר בפסח. עוד מעט יגידו שייגמר בשבועות, השאלה של איזו שנה... צריך לדעת ש"אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה" (מדרש תנחומא פרשת עקב אות ו'). יש היכלות וכיוצא שזה במחיר אחר, אבל באופן כללי כל אחד ואחד יתן 220 שקל לחודש, זה כלום. **כדאי לכם שכל אחד ואחד ישתדל לחתום הוראת קבע על 220 שקל בחודש למשך שנה, יעלה לו 2640, ויהיה לו חלק בבנין בית הכנסת.** כואב לי, כל בוקר או שיונה מנהמת, (בוכה על החורבן כנראה, אבל כרגע הפסיקה היונה לנהום), או שעוד מעט יחזרו ויטרטרו "ובוקר וערב לקרח וחורב" (קינת "אשחר עדתי" לריה"ל) ולא עושים כלום. עושים מעט מדאי. לכן להשתדל. כל אחד ואחד יחתום הוראות קבע, יביאו לכם הוראות קבע ותבנו. **למה לא תעשו את זה?! כל מי שבא לכאן נחנק.** מה זה? "ותבחר מחנק נפשי"? (יש פסוק כזה באיוב ז' ט"ו). כל אחד ואחד ישתדל לעשות את המצוה הזאת.

"עבד ה' הוא לבדו חפשי"

1. עכשיו היינו ברבי שואל, אז בדקתי ומצאתי שהוא נפטר ביום ו' באייר תר"ח³. ומששה באייר תר"ח עד חמשה באייר תש"ח יש מאה שנה בדיוק פחות יום אחד, **זאת אומרת בחמשה באייר תש"ח יום תקומת המדינה מלאו מאה שנה.** בזה הבנתי מאיפה הוא ידע שבימי בנו לא יגיע, ובימי נכדו לא יגיע, ובימי הנינים שלו אולי. כי אמרו לו מאה שנה אחר כך [תגיע גאולתם של ישראל]. אז מאה שנה זה יקח כמה דורות, וכך היה, בחמשה באייר קמה
3. יש אומרים שנפטר בר"ח אייר, וזה לא נכון. ויש אומרים ח' באייר, וגם זה לא נכון. **ששה באייר,** כתוב ככה על המצבה שלו. (עייני בספר מגדולי ישראל ח"א עמי ש"ב).

"ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ"

י. א"כ ראינו מכאן שפעם היה רב אחד שפוסק לכולם. אבל היום זה לא ככה, כי רבים כל הזמן על שטויות ועל הבלים רבים. אם אנחנו רוצים לשמור על עם ישראל, לא עושים ככה. אנחנו אומרים ביום שבת במנחה "ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ". זה גוי "אחד"? אלף גוים יש בהם, כל אחד והדעה שלו... אילו היינו כמו שצריך, אז לא היו נותנים את המדינה הזאת ביד חילונים, אלא היו נותנים אותה ביד תלמידי חכמים, וכשיש מחלוקת ביניהם - אז הולכים אחר הרוב, כמו שעשו בזמן הסנהדרין. אבל לצערנו הרב זה לא מה שקורה. לכן הקב"ה אמר: הם לא רוצים להסתדר? אל תסתדרו, אני אביא לכם מדינה על אפכם ועל חמתכם. כי אם הוא לא היה מביא מדינה, היו מתדרדרים לחלוטין. לא אנחנו, אולי אנחנו נחזיק מעמד, אבל כל העולם כולו אחרי מה שקרה בשואה היו מתייאשים לגמרי, צריכים לחזק ולברך אותם.

לדעת לדבר בנחת ובאהבה

יא. הרב ישראל מאיר לאו שיהיה בריא, שמע על אשה אחת שהתנצרה. הלך אליה, ואמר לה: תגידי לי למה? אמרה לו: אני אגיד לך למה, אני הייתי ילדה קטנה, ואבא שלי היה לומד גמרא עם טלית ותפלין, באו הנאצים הארורים וירדו [בראשו] בתפלין שלו, ונזל ממנו דם על הראש ועל הפנים והוא מת. איך אני יכולה לשמור יהדות? אמר לה: תגידי, את אוהבת את היטלר? אמרה לו: מה פתאום, ימח שמו ויאבד זכרו! אמר לה: כשאת הולכת בדרך הנוצרים את מחזקת אותו, את צריכה לעשות להיפך, שלמרות הכל אנחנו ממשיכים בתורה, והדברים האלה השפיעו עליה. והייתה עוד אשה אחת שהתאסלמה, והרב גלינסקי זצ"ל הלך לדבר עמה. שאלו אותה: מה אתה רוצה ממנה? אמר להם: אני רוצה לשכנע אותה שהיא תבין מה שהיא עושה (הוא דיבר אתה בעברית, והמופתי לא מבין מה הוא מדבר). אמר לה: גברת, מחר יהיו לך ילדים מהערבי הזה, והערבי הזה אומר: לא הולכים אחרי האמא, אלא הולכים אחרי האבא, ככה זה בדת שלהם. והבנים שלך יירו באבא שלך! בקרובים שלך - במשפחה שלך! את רוצה ככה? אמרה לו: לא, עד כדי כך לא חשבתי, חשבתי רק להתחתן אתו. להתחתן אתו? אבל ככה את עושה! שכנע אותה, ואחרי כמה ימים חזרה למקורות שלה.

לדאוג לאחינו בית ישראל ולקרוב אותם

יב. צריך להשתדל כמה שאפשר, ואם אתה גוזר על כל אחד שהולך בדרך לא טובה, שימח שמו ויאבד זכרו ושהוא בן בליעל - לא יצא לך כלום מזה. אתה צריך לדבר אתם בנחת ובאהבה. שמאי הזקן (שבת ל"א ע"א) באו אליו שלושה אנשים שרצו להתגייר, ודחף אותם באמת הבניין שבידו, כי כל אחד הציב לו תנאים. אחד עבר מאחורי בית המדרש, ושמע מישהו קורא: "ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתונת תשבץ מצנפת ואבנט" (שמות כ"ח, ד), הוא שמע את זה ואמר: אני רוצה ללבוש בגדי זהב - להיות כהן גדול. אמר לו: אתה תהיה כהן גדול? אתה גר, איך תהיה כהן גדול?! הלך ובא לפני הלל הזקן. אמר לו: בסדר, אבל לפני שאתה מתגייר, קודם תלמד את ההלכות. למד ולמד עד שהגיע לפסוק "והזר הקרב יומת" (במדבר א', ג"א) שאל: מיהו "הזר הקרב"? אמר לו: אפילו דוד מלך ישראל, אם ייגש בבית המקדש למקום שאינו ראוי לישראלים להיכנס - הורגים אותו! אמר: א"כ אני - גר שבא במקלו ותרמילו, איך אני אהיה עדיף מדוד מלך ישראל? אני שומר את התורה בלי תנאים. והיו עוד כל מיני סיפורים, אחד בא לשמאי הזקן ואמר לו: גיירני ע"מ שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת, התורה שלכם ארוכה מאד, אין לי כח לשמוע אותה, אני רק אעמוד על רגל אחת, ואתה תסביר לי את כל התורה כולה. אמר לו: אתה מג'נון? אתה משוגע? לקח את אמת הבנין והעפיק אותו¹⁰. הלך להלל (הלל היה נשיא), והוא אמר לו: בסדר, אתה רוצה על רגל אחת? תרים את הרגל, ואני אגיד לך רק שלוש מלים: "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא י"ט, י"ח). אמר לו: מה המלים האלה, באידיש אתה מדבר אתי?! אמר לו: לא, תאהב את חברך כמוך, "מאי דסני עלך, לחברך לא תעביד", מה ששנוא עליך לא תעשה לחברך, זה הכלל. וכל הפרטים אח"כ הם ביאור על הדבר הזה, והם התגייירו. צריך לדעת ללמוד איך לחנך את האנשים, איך לדבר אתם. לא "לזרוק אבן אחר הנופל" (קידושין כ"ב). אצל שמאי והלל מדובר בגוים, קל וחומר ביהודים שנטמעו בין האומות במשך 2000 שנה, צריך תמיד לדאוג להם ולקרוב אותם.

10. יש אומרים ששמאי הזקן היה בנאי אינדי יודע עם זה נכון, כי אולי מישהו היה בונה בבית שלו, והוא השאיר את אמת הבניין (המקל) שלו שם. והוא לקח את המקל ואמר לו: תעוף מכאן!

אז הקב"ה עשה בלבם של החילוניים שהם יעשו את זה. [וכ"ש ממה שכתב הרמב"ם (פ"א מהלכות מלכים ה"ד) על ישוע הנוצרי ונביא הישמעאלים שהם באו לְיִשְׂרָאֵל דרך למלך המשיח, ולתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד. העורך ע"ה משה חדאד ס"ט]. ועוד דבר, יש רבנים שלא מסתדרים אחד עם השני, זה נורא ואיום. תעשה חוק שהכל יהיה על פי ההלכה. לא, אחד אומר על פי ההלכה זה לא מספיק, כי יגידו הכוונה על פי ההלכה של בג"ץ. אבל וכי ישנה הלכה של בג"ץ בעולם? אין הלכה כזאת. והשני אומר "הלכה" יגידו הלכה ע"פ שלחן ערוך בלבד, ואני רוצה שיכתבו "ע"פ שלחן ערוך וכל האחרונים". ואחד אומר לא, תוסיפו גם "על פי המנהג של סבתא שלי"... במקום להתאחד, רבים אחד עם השני. כל שכן וקל וחומר אם יעשו את זה אשכנזים, מי שיאמר למשל 'אמוני', יאמרו לו: מה פתאום? 'אמוני' צריך לומר! מריבות על שטויות⁷. הפילוג בעם ישראל מחריב את העולם.

"בוא בשלום רבי ותלמידי"

ט. בימי רבי יהושע בן חנניא היה רבן גמליאל הנשיא. ובאו עדים ואמרו "ראינו את הלבנה" בשביל לקבוע ראש חודש. אבל ראינו אותה בבקר, ובלילה לא נראתה [ור"ג קיבל את עדותם]. בא רבי דוסא בן הרכינס ואמר: איך יתכן כדבר הזה? איך זה יכול להיות? אם הלבנה החדשה נראתה, לא יתכן שתיעלם בלילה שאחר כך. בא רבי יהושע בן חנניא ואמר לו: אתה צודק! רואה אני את דבריך. ורבי יהושע בן חנניא היה חכם גדול, רבן גמליאל היה נשיא והוא אב בית דין. אבל רבן גמליאל לא רצה שתהיה מחלוקת בישראל, אז הוא אמר לרבי יהושע בן חנניא: "אני גוזר עליך שתבוא אלי ביום כיפור שלך, במקלך ובמעוטיך" - תבוא עם המקל והכסף שלך, כדי שידעו כולם שחזרת בך. ורבי יהושע לא ידע מה לעשות, אני רואה דברים שלי נכונים, כופים עלי, זה לא "כפיה דתית" אלא כפיה "חרדית"... "כפיה נשיאותית". הנשיא כופה עלינו את דעתו, מה זה?! והיה בצער גדול עד שפגש את רבי עקיבא, ואמר לו: מה אני יכול לעשות? מצד אחד הוא נשיא, מצד שני דעתי ברורה כשמש! אמר לו רבי עקיבא: תשמע, כתוב בסוף פרשת משפטים (שמות כ"ד, ט) "ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל" ולמה לא נזכרו שמותיהם של זקני ישראל? לומר לך שכל נשיא ונשיא שעמד על ישראל מקבלים את דעתו, אל תעשה מחלוקות בישראל, תקבל את דעת הנשיא. אמר לו: טוב, בסדר. וביום כיפור שלו בא עם כסף ועם מקל אל רבן גמליאל ואמר לו: הנה, אמרת לי ובאתי. אמר לו: בוא בשלום רבי ותלמידי, רבי בחכמה ותלמידי שקבלת את דבריך. רבי בחכמה - רבן גמליאל מודה שרבי יהושע בן חנניא היה גדול ממנו בחכמה, ובכל זאת הודה לו שהוא כפף את ראשו ובא לפני הנשיא. ("ה"ה דף כ"ה ע"א). והרמב"ם (בפירושו המשנה שם) הסביר מה דעתו של רבן גמליאל, הרי לכאורה הקושיא עצומה, אם בבוקר ראו שהלבנה חדשה באה, איך תיעלם בלילה שאחריה? אמר: רבן גמליאל ידע על פי החשבון, הרמב"ם לימד אותנו את החשבון לדעת מתי תראה הלבנה, זה לא חשבון פשוט של כ"ט י"ב תשצ"ג, אלא זה חשבון מסובך מאד⁸, אבל הרמב"ם כתב את הכל. והוא מסביר שרבן גמליאל בדק וראה שהלבנה תיראה, ומדוע לא נראתה בלילה? כי היו עננים שכיסו אותה⁹.

7. סיפר לי אשכנזי אחד בבית חולים (לפני נשים): חותני ליטאי ואבי חסיד. אם אני אומר קדיש, אני לא יודע מה להגיד. אם אני אגיד "ויקרב משיחה", אז יבוא הליטאי ויאמר לי: מה זה "ויקרב משיחה"? לא אומרים את זה. אני לא אגיד "ויקרב משיחה"? יבא החסיד ויאמר לי: "תגיד ויקרב משיחה!". זה מושך לי הטלית מכאן, וזה מושך לי הטלית מכאן. עזבתי להם את הטלית, ונעשה חילוני... על שתי מלים בתפלה "ויקרב משיחה" - שהרמב"ם (בסדר התפלה) כותב אותם והספרדים אומרים אותם כל יום - על זה רבים, על זה משתגעים. אסור לעשות את זה. אסור.

8. הקראים לא היו יודעים אותו, והם טוענים שהם עושים על פי החשבון של היראות הלבנה. אבל הם בעצמם טועים, הם אומרים: הלבנה תיראה ביום פלוני וזה ראש חודש, והלבנה "ולתקעים" לא נראתה... אז מה עשה תלמיד חכם אחד? לימד אותם את החשבון ומאז שלימד אותם את החשבון התחילו לקבוע בדיק. בא אלי אחד ואמר לי: תראה, תלמידי חכם מיישבת "כרם ביבנה" מלמד את הקראים את החשבון, והם עכשיו משתמשים וטוענים שאנחנו לא בסדר. אמרת לי: מה נעשה לו? כבר לימד אותם.

9. הרמב"ם בחכמתו יודע לפשט ולירושלמי הדורים, יודע לענות על כל שאלה, הרמב"ם ידע את כל חכמת האסטרונומיה של יוון, וכתב אותה בהלכות קידוש החדש. ואמר: ואל תאמר למה אני מביא ספרי יוון? כי דבר שהוא אמת, לא משנה אם אמרו אותו יוונים, או אמרו אותו כורדיים... לא מעניין אותנו, הדבר הוכח בראיות שזה ככה. הרמב"ם ע"ה לקח כל החכמות "לרקחות ולטבחות ולאופות" (ש"א ח"י"ג, עין שו"ת פאר הדור סי' מ"א). והעולם לא מאמינים, ואומרים: לא, הוא אהב ללמוד פילוסופיה, הוא אהב ללמוד אסטרונומיה. לא נכון. הוא למד אותם רק בשביל להשתמש בהם לתורה.

צריך להתפלל ולומר "אבינו מלכנו" ושני פרקי תהלים

יג. ועוד דבר. הרב שלמה עמאר שליט"א אומר שהמצב הגשמי בארץ נורא ואיום, איראן השתגעה לגמרי, רוצה לבוא נגדנו - רחמנא ליצלן - בחרבות וברמחים, בנשק אטומי וכדומה. ומה כוחנו? מה נוכל לעשות?! אומות העולם לא אכפת להם, בעיניהם מדינת ישראל "כשפים בעיניהם ולצנינים בצדיהם" (ע"פ במדבר ל"ג, ה'). לא אכפת להם מכלום. ראינו בשואה מה שהם עשו. **לכן צריכים להתפלל, ולקרוא "אבינו מלכנו"**. היום בשבת התחלנו לקרוא "אבינו מלכנו", גמרנו תפלת שחרית אמרנו אבינו מלכנו, דילגנו חטא ופשע וכדו' והציבור ענו אמן. **ועוד להוסיף שכל פעם שמוציאים ספר תורה לקרא שני מזמורים** - "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים" - **מזמור קכ"א**, ו"שיר המעלות ממעקים" - **מזמור ק"ל**. (121 ו-130 ביחד זה 251. זה השם שלי (מאיר - 251), ככה אני לא אשכח...).

שומע כעונה בספירת העומר

יד. מרן כותב (סי' תפ"ט ס"א): **"מצוה על כל אחד לספור לעצמו"**. ויש שאלה, **אם אדם שומע את הספירה, והוא לא סופר בעצמו אלא רק שומע. שהרי ידוע ששומע כעונה, ושומע כקורא, האם הוא יוצא ידי חובה או לא?** המשנה ברורה ע"ה כתב (בביאור הלכה ד"ה ומצוה. ע"ש), שזאת מחלוקת בין רש"י והרי"צ גיאת - רבי יצחק גיאת¹¹, רש"י במנחות (דף ס"ה ע"ב) כתב שתהיה ספירה לכל אחד ואחד - "שכל אחד חייב לספור". ומזה שכל אחד חייב לספור, משמע שלא יוצאים בשמיעה, אלא כל אחד חייב לספור בעצמו. והרי"צ גיאת אמר (בהלכות ספירה) שבמוציא שבת קשה לציבור שישבו ב"ואתה קדוש" לקום בשביל ספירת העומר, לכן אין דבר, ישמעו ספירת העומר משליח ציבור ויוציאים ידי חובה, שמע מינה שהוא סובר ששומע כעונה גם בספירת העומר [וכן ההלכה וכהסכמת האחרונים].

מנהגו לספור מיד אחר קדיש "תתקבל"

טו. והמנהג שלנו, שכל לילה אחרי קדיש תתקבל סופרים ספירת העומר. ומנהג ירושלים אחרת, שנהגו לספור אחרי שגומרים את התפלה. מרן כתב (שם) שסופרים "אחר תפלת ערבית". אבל לא מוכרח ש"אחרי התפלה" הכוונה ממש אחרי "עלינו לשבח", אלא אחרי שאמרת "תתקבל" זה נקרא "אחרי התפלה", כי מה שיש אח"כ "שיר למעלות" ו"עלינו לשבח" - הם לא ממש מהתפלה. והוכחה גמורה למנהג שלנו מדברי רב האי גאון ורבי יצחק גיאת [הנ"ל באות הקודמת], שאמרו שבמוציא שבת קשה לציבור אחרי שישבו לקום עוד פעם. ואם תאמר שהספירה היא אחרי התפלה - הרי אחרי התפלה קמים כולם, ולאחר עלינו לשבח יספרו, אלא מוכרח שהיו סופרים אחרי קדיש תתקבל. זה הוכחה פשוטה וברורה, ואח"כ ראיתי שהרב עובדיה זצ"ל הרגיש בזה, ואמר: נכון שכך נראה מדברי רב האי גאון ורבי יצחק גיאת, אבל "אין אחר המנהג כלום" (חזו"ע יום טוב עמ' רל"ה). והכוונה על מנהג ירושלים. אבל במקומות אחרים לא נוהגים ככה. אדרבה, אנחנו שומרים על המנהג שלנו.

פרקי אבות מלאים חכמה ודעת

טז. יכול להיות שהם חוששים שהם יתפללו מהר, ועוד לא הגיע הזמן לספור ספירת העומר, לכן הם דחו את זה אחרי התפלה. אבל אנחנו מחכים, **וכל יום בין מנחה לערבית אומרים חידושים בפרקי אבות¹², הם מלאים חכמה ודעת, עם עצות נפלאות, איך אדם יתגבר על מידות רעות, על הכעס, על ההיתול ועל הקמצנות, כל הדברים האלה, כל מלה של פרקי אבות שווה זהב, "ש זהב ור"ב פנינים וכלי יקר שפתי דעת"** (משלי כ' ט"ו), לכן אדם צריך ללמוד לקרא פרקי אבות, וממילא ערבית בזמן, ולא צריך לספור אחרי עלינו לשבח.

באיזו שעה לספור ספירת העומר?

יז. ומן הדין אפילו אם ספרו ספירת העומר בבין השמשות יצאו ידי חובה. למה יוצאים ידי חובה? כי ספירת העומר מדרבנן, ו"ספיקא דרבנן לקולא", ככה משמע ממרן (סי' תפ"ט ס"ב). אבל יותר טוב **ספירת העומר תהיה בזמן - 20**

11. העולם לא מכירים אותו, אומרים עליו: "הקדמון ר' יצחק גיאת". מתי הוא היה? חמשים שנה לפני הרמב"ם, הוא נפטר בד' אלפים תתמ"ט, והרמב"ם נולד חמשים שנה אח"כ, ורוב דבריו לקוחים מהגאונים.
12. ככה גומרים פרקי אבות. האשכנזים אומרים פרקי אבות, וחוזרים וחוזרים עד שיגיע סוף אלול, כל שבוע בלוח השנה כותבים: פרקי אבות פרק ד', פרקי אבות פרק ה', פרקי אבות פרק ו', ואח"כ עוד פעם. לא עושים ככה, אלא פרקי אבות קוראים רק בששה שבתות שבין פסח לשבועות, זה הכל.

דקות אחרי השקיעה. לא יכולים להגיע לזמן רבנו תם. לפי דעתו רק שעה ושתיים עשרה דקות אחרי השקיעה זה לילה. אבל לפני כן, כל הכוכבים האלה מה הם¹³? לכן גם אנחנו שמחים במוציא שבת עד רבנו תם, מפני ששבת חמורה יותר, יש בה סקילה וכו' (חצי שעה אחרי הזמן הרגיל של צאת שבת, מגיע זמן רבנו תם), אבל מן הדין לא צריך להמתין לזמן רבנו תם. לכן בשאר הדברים לא מחכים. **הרב עובדיה ע"ה** לא אומר שצריך לחכות לרבנו תם בספירת העומר, אלא כבר עשרים דקות אחרי השקיעה אתה יכול לספור. וכך אתה יכול לספור מיד לאחר קדיש תתקבל. וככה **כף החיים** (סי' תפ"ט אות ק"ב) כותב שיש אומרים לספור אחרי התפלה, ויש שאומרים אחרי קדיש תתקבל, כי גם זה נקרא "אחרי התפלה".

אם צריך לכוון לא לצאת ידי חובה מהחזן

יח. יש אומרים שכאשר שליח ציבור סופר, **אדם צריך לחשוב: אני לא יוצא ידי חובה בברכה שלו**, שאם לא כן, אתה יוצא ידי חובה בעל כרחך, שמעת את הספירה - אתה יוצא ידי חובה. מרן כותב (סי' תפ"ט ס"ד) **שאדם שחברו שואל אותו כמה הלילה לעומר? יגיד לו כמה היה אתמול, כי אם תגיד לו כמה הלילה, כבר יצאת ידי חובה**. וא"כ לכאורה גם כאן, אם אתה שומע משליח ציבור כמה הלילה, אתה יוצא ידי חובה. **אבל יש הבדל, שכאשר אתה שומע את הברכה, ואתה עונה "ברוך הוא וברוך שמו" על הברכה של השליח ציבור, גלית דעתך שאתה לא מתכוון לצאת ידי חובה**. כי אם אדם יוצא ידי חובה, אסור לו לענות ברוך הוא וברוך שמו. **ושנית, אתה לא סופר בעצמך**, אלא אתה רק שומע, ואילו כאשר אתה עונה לחבר שלך "הלילה שבעה עשר יום לעומר", אתה עונה לו בעצמך, ואם כן יש חשש שיצאת כבר ידי חובה, לכן צריך לומר לו כמה היה אתמול. (וככה התימנים נוהגים כל יום, כאשר הם סופרים את העומר, הם אומרים: אתמול היה כך וכך, והיום כך וכך).

ספר בדרך לימודו בשלחן ערוך

יט. בשו"ת "הלכות קטנות"¹⁴ (ח"א סי' קי"ד) **לרבי יעקב חאגיז¹⁵** יש שאלה על אדם שהיה לומד שלחן ערוך ביום ח' לעומר, ובשלחן ערוך כתוב (סי' תפ"ט ס"א): "וביום השמיני יאמר 'היום שמונה ימים לעומר שהם שבוע אחד ויום אחד'", והוא קרא את זה לפני הספירה, אם כן הוא כבר ספר את העומר, והוא לא יכול לברך. והרב אמר, לא, הוא לא התכוון לספור, אלא התכוון ללמוד תלמוד. ובא הגאון בעל ערך השלחן - **רבי יצחק טייב**, ואמר (סי' תפ"ט ס"ב): **מה אכפת לנו אם התכוון לספור או לא, הרי אם ספרת - גמרנו**. **המשך בעמוד 6**

13. היה פעם את נפוליאון שבא אליו אחד מן המדענים שלו, פרופסור ששמו לפלס, והוא היה כופר בעיקר. אמר לו: אני ביארתי את כל המהלך של כוכבי השמים בלי להזדקק לאמונה של הבריאה, הכל טבעי. אמר לו: תגיד לי, מה כל הכוכבים האלה שאתה רואה, מה הם? איך מיישרו תלה אותם שם?! לקח מסמר ומקל ואמר להם: אתה תשב כאן ואתה תהיה כאן?!... תגיד לי, אתה נורמלי?! צריך להבין, **אל תחשבו שלכופרים יש ידע מיוחד, אין להם שום ידע, כל הידע שלהם זו כפירה, זה הכל, הם מאמינים בכפירה, ואין להם כלום**. אז גם אנחנו רואים שלא יתכן, המציאות היא נגד רבנו תם. היו חכמים גדולים אשכנזים בחוץ לארץ שאמרו לתלמידיהם: כאן אנחנו נוהגים כמו רבנו תם, ערבית עושים אותה שעה ורבע-שעה וחצי אחרי השקיעה, אבל אם תלכו לארץ ישראל - תיזהרו! מיד בשקיעה מתחיל בין השמשות. (זה מובא בקובץ "בית אהרן וישראל").

14. זה ספר מיוחד, שמו "הלכות קטנות". וזה בניגוד לספר "הלכות גדולות" שהיה בתקופת הגאונים? את הלכות קטנות חיבר חכם אחד לפני שלוש מאות שנה, בשנת ת"מ פחות או יותר. 15. אפשר לקרוא 'חאגיז' ואפשר לקרוא 'חאגיז', יש כאלו עושים נקודה על הגימ"ל. אבל מה זה חאגיז? לא שמענו את זה. בתנ"ך יש משפחת חאגי', אולי היא המשפחה הזו, ואולי אנחנו טועים וזה 'חאגיז'. **והחכם הזה הגיע ממרוקו, והעמיד תלמידים גדולים בירושלים**. (ככה כותב הרב עמאר שיהיה בריא). איך העמיד אותם? היה נותן להם שאלה ותשובה לעיין בה. הם כותבים באריכות, והוא כותב לעצמו כמה שורות. ולפעמים יש כמה דברים שהוא לא כיוון לאמת, למשל, פעם אחת כתב (ח"א סי' ר"ח) שאפשר למלוח בשר בסוכר. **מי ימלח בשר בסוכר? אבל הוא אמר שלסוכר יש טעם של המלח, וכמו שהמלח יודע למשוך את הדם, גם הסוכר אותו דבר**. והיה ויכוח גדול בימי הרב עובדיה, ובייביע אומר חלק רביעי (ביורה דעה סימן ב') התווכח בזה עם הרב אברהם ניימרק. והאשכנזים חריפים, כתב לו הרב הזה שהלכות קטנות כתב את זה ביום פורים, ולכן השתבש, ואין לסמוך על זה. וענה לו הרב עובדיה, אמנם להלכה לא סומכים על זה, אבל אל תגיד בצחוק שכתב את זה בפורים, כי הוא היה תלמיד חכם גדול והעמיד תלמידים הרבה, ויש מי שסובר כמוהו. מי זה סובר כמוהו? ספר עיקרי הד"ט (א"ח סי' י"ד אות ל"ו) ועוד. **אבל למעשה לא עושים ככה**. לכן הרב עובדיה אמר שאם היה מקרה שמלחו בסוכר, הכלים אינם צריכים הגעלה. כשהאשכנזים רואים סברא לא נכונה, אומרים שכתב את זה בפורים. אבל אם היה יודע שהחכם הזה למד את כל הש"ס 13 פעם (כמו שכתב עליו בנו המנ"ח - הקטן משה בן יעקב חאגיז), והוא נלחם בשבתאים, והיה צדיק גמור ותלמיד חכם גדול, רק שהיה כותב בקיצור, (כל תשובה כותב שתי מלים), לא היה כותב ככה.

הופיע! הופיע! הופיע!

לאחר שנתיים מפטירתו

יצא לאור הספר שכולם חיכו לו

ספר ידיד ה'

תולדות חייו ופעלו של הצדיק
רבי בנימין הכהן זצ"ל

חתנו של רבי רחמים חי חויתה הכהן זצוק"ל
ממושב ברכיה - בית מס 1

ספר מפואר עם תמונות צבעוניות
שכל סיפור הוא שיעור מוסר,
סיפורים חדשים ומרתקים
אשר יופיעו לראשונה בספר זה.

מכון
**ארח
צדיקים**
ברכיה

ניתן להשיג בישיבת חכמת רחמים
מושב ברכיה **לפרטים: 086727523 שלוחה 6**

הופיע! הופיע! הופיע!

בשורה טובה ללומדי התורה
לראשונה יצא לאור הספר שכולם חיכו לו

ספר האגרות

מאת מודינר
**רבי משה
כלפון הכהן
זצוק"ל**

ראב"ד ג'רבא ואגפיה

אשר תודגמו מספרדית לעברית וסודרו בספר
אגרות בענייני הלכה, מוסר תקנות הקהל ועוד
- שיחת הולין שלו צריכה תלמוד כספר מוסר.

מכון
**ארח
צדיקים**
ברכיה

ניתן להשיג בישיבת חכמת רחמים
מושב ברכיה **לפרטים: 086727523 שלוחה 6**

זה בסדר אפילו שהוא לא התכוון לקרא. ולמה כותב הלכות קטנות שגם למאן דאמר "מצוות לא צריכות כוונה" אם הוא קורא סתם בשלחן ערוך זה לא תופס? זו קושיה של ערך השלחן. וכך הקשה גם הרב יד אהרן. **הרב עובדיה** כתב (חזו"ע יום טוב עמ' רמ"ו) שמ"מ בספר בית עובד (דיני ספירת העומר אות י"ג) חילק בין קריאת שמע לספירת העומר [שק"ש עיקר מטרתה לשינון וקריאה, ואילו מצות ספירת העומר עיקר מטרתה לספירה. ע"ש]. הרב עובדיה דעתו כדעת הלכות קטנות שאם קרא בשלחן ערוך, הוא לא התכוון לצאת ידי חובה בכלל, והוא יכול למנות ולברך אחר כך [ודוקא אם עשה כן בבין השמשות קודם צאת הכוכבים]. ואילו הרב בית עובד אמר שלצאת מכל ספק, ישמע את הברכה משליח ציבור ויספור בלא ברכה, כי אפילו אדם סופר בלא ברכה יצא ידי חובתו. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל הנמצאים כאן, ואת כל השומעים דרך רדיו קול ברמה, וכל אלה שקוראים אחר כך בעלון "בית נאמן"¹⁷. תבורכו מפי עליון.

הספר הזה יב פסול? אמרתי: כן. אמרו לי: אתה זוכר איפה הפסול? אמרתי להם: כן, במקום "בשנת היבול" כתוב: "בשנת היבול", איזה היבול? מה ההיכל הזה?... ותקנו אותו. אבל וכי כולם זוכרים? מי שלא זוכר אין מה לעשות, בספר תורה היה יש פסול ואינן יודע מה לעשות אתו. אבל היום אף אחד לא מגיה אות אתו, לכן הקב"ה הזמין לנו את המחשב, שהוא לא יודע חכמות. המחשב הזה יכול לשגע פילים... פעם היה משהו שכתב ספר תורה ומסר אותו למחשב, והנה המחשב הגיע לפסוק (בראשית י"ד, כ"א): "ויאמר מלך סדום אל אברם תן לי הכסף והרכוש קח לך", וצריך להיות כתוב: "תן לי הנפש", והם בטעות כתבו "תן לי הכסף". כי הכותב חושב על הכסף, ולכן כתב: "תן לי הכסף"... איזה כסף? אבל הגיע המחשב, והוא צועק: "הנפש", וכי אין לך נפש? אני המחשב שאין לי נפש מצאתי את השגיאה, ואילו הסופר יש לו נפש וחושב רק על הכסף... ולפעמים גם אחרי המחשב מוצאים שגיאות. פעם היה ספר תורה אחד שבפרשת בחוקות היה נורא ואיום, כתוב שם (ויקרא כ"ו, כ"ד): "והלכתי אף אני עמכם בקרי ויירסתי אתכם אף אני", ואני זכרתי מקריאת שנים מקרא ואחד תרגום, שהפסוק לא כותב "אף" פעמים, כי "לא תקום פעמים צרה" (נחום א' ט), אם כותב אף, אחר כך כתוב גם שאלתי את הקהל: מה כתוב אצלכם, "אף" או "גם"? אמרו לי: "גם". אבל בספר כתוב "אף"! ולמה לא הרגישו בזה אף פעם? הרי זה ספר ישן שבא מאירופה לפני השואה! אלא זה בגלל שקוראים את התוכחה בלחש ומהר מאד, רק תגמור את התוכחה. יש משוגעים שכאשר החזן קורא את התוכחה שמים אטמים באוזן... יש יותר מזה, לא באים לבית הכנסת בכלל, ובשבת הזאת נמצאים בלי מניין, עד שהמשה ברורה (סימן תכ"ח בביאור הלכה ד"ה בפסוקים) אומר: משוגעים! אתם לא תבואו למנין, אבל עדיין התוכחות הכתובות על שונאי ישראל קיימים, מה אתם משתגעים? מה הטיעון הזה? אז קראנו בספר תורה ישן נושן שכתוב בו "אף" במקום "גם", אבל לא כל אחד יזכור.

ולפעמים יש דברים יותר גרועים מזה, "פתוחה" "סתומה", "סתומה" "פתוחה", ומי שלא יודע מה זה "פתוחה" ו"סתומה" חושב שהכל עובר. אבל מי שעושה הגהה טובה קורא גם "יום אחד - פרשה פתוחה", "יום שני - פרשה פתוחה", ואם היא סתומה גידי שהיא סתומה, ולפעמים קורים שגיאות. ויש שגיאות שהונצחו לדורות. כמו פרשת צו שכתוב שם: "כל חלב שור כשב ועז לא תאכלו" (ויקרא ז' כ"ג), ולתימנים יש פרשה פתוחה, אצלם "כל חלב" זה פרשה פתוחה, ואילו לנו אין פרשה בכלל, לא פתוחה ולא סתומה, הכל סתום וחתום. יש לזה טעמים ויש ההוכחות לכאן ולכאן (עיי' בשו"ת בית נאמן ח"א ח"ד סי' ה'), ולכן כאשר אתה קורא במקום שאין עושים הגהה, יש לך בעיה.

17. נזכרת במשהו. בשבוע שעבר ירדתי על חכם אחד שביקש ממני הסכמה, וההסכמה לא נמצאת במקום שלה. אחר כך הודיעו לי שההסכמה הייתה על חלק אחר. אבל מאיפה אני יודע? הוא לא שם לב לרשום "הסכמה על ח"א מהספר", ואני כתבתי את זה השבוע בעלון, אבל אולי הוא לא קרא את זה. מכאן ולהבא אני לא כותב הסכמות. כתוב: "וילך משה וישב אל יתר חותנו ויאמר לו אלכה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים" (שמות ד', ח), "**אלכה**" ראשי תיבות: **אני לא כותב הסכמות**... ואשובה אל אחי" - כמו שכל אחי לא כותבים הסכמות, גם אני כמותם. קורות טעויות ומה אני אעשה? **אבל צריך לבקש ממנו מחילה שאני ירדתי עליו שלא ככוונה**. כי הוא הדפיס חלק ג' של הספר קרא "נהר יוצא מעדן", והפעם הנהר לא יצא מעדן, אלא יצא מעדן אחר... ואני כתבתי הערה על חלק אחר. מכאן ולהבא חושבנא טבא. לא חסר מסכימים בעולם - "בן פורת יוסף", וכולנו "מסכימים לדברים בטלים"... אף אומרת הגמרא (ברכות דף כ"ח ע"ב) "אנחנו משכימים והם משכימים, אנחנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים", ואפשר לומר: "אנחנו משכימים והם משכימים"... ואני פטור מהסכמות!

הנה מצאנו במשנה פרק היה קורא (ברכות דף י"ג ע"א): "היה קורא בתורה והגיע זמן המקרא, אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא", והגמרא אומרת: שמע מינה מצוות צריכות כוונה! ויש מחלוקת בראש השנה (דף כ"ח ע"ב) אם מצוות צריכות כוונה או לא, ומהמשנה הזאת נבין שמצוות צריכות כוונה, שהרי אמרנו "אם כיון לבו יצא ואם לאו לא יצא", ומשמע שצריך לכוון. והגמרא דחתה שמדובר בקורא להגיה¹⁶. א"כ משמע מהגמרא שלמאן דאמר מצוות לא צריכות כוונה

16. ותוספות (ד"ה בקורא) מסבירים מה זה "בקורא להגיה"? שהוא קרא קריאת שמע מתוך הספר תורה כדי לבדוק חסרות ויתרות, וקרא: "והיה אם שמע תשמעו אל מצותי". ולמה הוא קרא "מצותי" ולא "מצוות"? כי כתוב ו"או אחת, וככה ממש"י "אשר אנכי מצוה אתכם היום", והוא לא מתכוון לקרוא, הוא מעות את המלים כדי שלא יהיה טעות בהגהה כך היו עושים פעם, אדם שהיה כותב ספר תורה, היה מוסר אותו למגיהים, והמגיהים לא יכולים לקרוא: "ב"ר ר"ש אל"ף ש"י יו"ד ת"ו - בראשית. לכן היו קוראים "בְּרָאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים" [וכו', לפי הכתיב ולא לפי הקרי], לכן הוא קורא מה שכתוב. אבל בגירא היה אחרת. סיפר לי **רבי בנימין חדאד זצ"ל**, שבגירא היו מגיהים אות אתו: "ב"ר ר"ש אל"ף ש"י יו"ד ת"ו" - "בראשית", "ב"ר ר"ש אל"ף - "ברא", אל"ף למ"ד הא"י יו"ד מ"ם" - "אלוקים". וכן על זה הדרך.

רבי בנימין חדאד חי תשעים וארבע שנים, אביו היה תלמיד חכם גדול, ונתנו לו להגיה ספר תורה, ואחרי כמה זמן אמרו לו: תשמע, אתה מתעבב הרבה, לכן אנחנו לא נשלם לך. אמר להם: אבל כבר עשיתי חלק מהספר. אבל הם לא רצו לשלם לו. בגמרא (חולין דף מ"ו ע"א) כתוב: עשירין מקמצין, אבל הם "עניים מקמצין"... עניים מקמצנים, מה לעשות? אז הוא אמר להם טוב, השאיר שנים שלושה מקומות שלא הגיה אותם ונתן להם, והם נתנו את זה למישהו אחר. ובתוך חודש חודשיים עשו הכנסת ספר תורה. והוא הלך ובדק ומצא שמתוך שלושת המקומות שהוא רשם לעצמו, שנים תוקנו ואחד נשאר. אמר להם: תדעו שספר התורה היה פסול. שאלו אותו: למה הוא פסול? אמר להם: **אני לא אגלה לכם עד שתשלמו לי!?** **שעבדתי! וכי אתם חושבים שבחינם עבדתי!?** **אין דבר כזה. ישבתי ועבדתי ולא תשלמו לי!?** **שילמו לו. ואחרי ששילמו לו הראה להם המקום שהייתה בו הטעות.** פעם היה מקרה אחד בבית הכנסת אליהו הנביא בפרשת בחוקות, כתוב: "בשנת היבול ישוב השדה לאשר קנהו מאתו" (ויקרא כ"ו, כ"ד), ובאותו ספר תורה הבי"ת של המלה "היבול" הייתה עגולה והיה כתוב "בשנת היכל". ואני סימנתי בזיכרון "היובל היכל", ושמו את הספר תורה הזה קשור לסיון: שצריך הגהה ולא הגיהו אותו, וכך ישבו חודשיים שלושה ולא הגיהו אותו. אחר כך שאלו אותו:

פתייל תכלת, מצוות ציצית בשלמות!
הגה צ"רבי שריה דבליצקי זצ"ל
 גם אני הולך בט"ק במורקס.
 בברכה והצלחה ש. דבליצקי

עוד אין לך תכלת? **הקשר לזר הזקן וקול ססטור!**
 0799-1000-65

חברתם. | חשב - 052-2211232

הזד-מנות
הקלטות לשון ש"ע ורמ"א
 סלול מקורות ורמ"א • מורסא

חושן ב', הלכה ט"ה - קפ"ח

קניס מחיד
 מפי את רוב
 הכתוב המצוי
 במרחק

3 חפצנים
 תנחת סדרה
 של טעויות
 משגשגים

מחיד
מסובסד
 חד פעמי

רק נשליש מחיד

לרכישה: 052-314893 (בין השעות 20:00-08:00)
 Apiryon100@gmail.com

בוא לדעת
איך עושים עירוב!

עם ורודן
חיים קלמנוביץ שליט"א
 הרב מו"ק ב"ר שמואל
 מו"ק ורודן

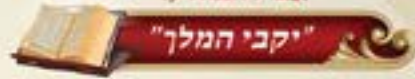
עיר שליט"א - בשנת 2015
 בית הכנסת "אבות יצחק" נחלת
 מו"ק (ש"סלוב" ורוב המדינה)

ריאיון מוראית חובה
 הרב שלום דרעי, 052-2211232

אפרון - טעם לדעת

ומגדל חננאל עד

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות
הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א
ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

בזכות כיבוד אב

איש¹ אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו אני ה' אלוקיכם (ויקרא י"ט ג).

כבוד לאביו ומורא לאמו

על הפסוק הזה יש ביאור מעניין. לגבי כיבוד הורים, כתוב בעשרת הדיברות: "כבד את אביך ואת אמך" וגו' (שמות כ' י"ב), הקדים את אביו לאימו. ואילו כאן לגבי מורא כתוב: "איש אמו ואביו תיראו", הקדים אימו לאביו, ולמה שינה? בדרך כלל הילדים מכבדים את האם יותר מהאב, כיון שהאם מדברת איתם בסגנון שלהם ונמצאת איתם תמיד, מה שאין אצל האב שמגיע מאוחר ורואים אותו רק מעט. ולכן התורה מדגישה בענין הכבוד קודם כל את האב, כלומר, אפילו שאתה רוצה לכבד את אמך יותר, בכל זאת תתגבר על הרצון ותעשה לאביך כבוד קודם. אבל לגבי מורא, בדרך כלל הילדים מפחדים מאביהם יותר מאמם, ולכן באה התורה ואומרת "איש אמו ואביו תיראו", אפילו שבדרך הטבע אתה מפחד מאביך יותר, מכל מקום תיזהר קודם לירא מאמך.

עוד הסבירו הטעם (יבמות דף ה' ע"ב), מה הקשר בין כיבוד הורים לשמירת שבת? לומר שאם אביו אומר לו לחלל את השבת, בזה לא ירא ממנו וישמע לו, אלא ישמע לציווי ה'. וזה מה שכתוב בסוף הפסוק: "אני ה' אלוקיכם", כלומר גם אתה וגם הורייך חייבים בכבודי.

בחלום ובהקיץ

חשבתי בנוסף לפרש את הפסוק בדרך אחרת, על פי מעשה שהיה. אל הרב "חזון איש" זצ"ל, הגיע יהודי מבאר שבע להתייעץ אתו, אבל מיד כשהרב ראה אותו, אמר לו: "אביך בא אליך ואמר לך לשמור שבת, למה אתה לא שומע לו? אתה רוצה לקלקל את החיים שלך?!" שמע את זה היהודי, נפל והתעלף. העירו אותו והרגיעו אותו, וכשהתאושש, ביקש מהרב תיקון. אמר לו הרב: "קבל עליך לשמור שבת, וזה התיקון שלך".

הוא היה ניצול שואה, וכשהגיע לארץ הפסיק לשמור שבת. כמה חודשים לאחר מכן אביו בא אליו בחלום ואמר לו: "בני, יש לי צער בעולם העליון! תשמור שבת!". התעורר האיש, אבל אמר לעצמו 'חלומות השוא ידברו', והמשיך בסדר היום. שבוע לאחר מכן עוד פעם אביו בא אליו בחלום ואמר לו: "למה אתה לא שומע לי! אמרתי לך לשמור שבת, תשמור שבת!". הוא התעורר, אבל עדיין אמר לעצמו שלא צריך להתייחס לחלום, וכך גם לאחר שבוע בפעם השלישית. בפעם הרביעית זה כבר היה שונה. ביום שבת הוא נסע למקום מסוים, וכשחזר, נכנס לביתו, והנה הוא רואה את האור דלוק. הוא לא הדליק את האור לפני כן. אחרי שנכנס, פתאום הוא רואה את אבא שלו שכבר נפטר עומד מולו ומדבר אתו. לא בחלום אלא כמו חזיון בהקיץ. אמר לו אביו: "אמרתי לך לשמור שבת! אם החיים שלך יקרים לך תסע לחזון איש בבני ברק, ותבקש ממנו תיקון! זו הפעם האחרונה!". סיים את דבריו ונעלם.

עכשיו כבר נכנס פחד בלב הבן. הוא לא יכול היה להשאר רגוע ולהמשיך כך. מיד אחרי שבת, החליט שהוא נוסע לחזון איש לשאול מה לעשות. כשהוא הגיע והרב אמר לו את הדברים האלה, באותו רגע הוא הבין שהרב כבר יודע את הדברים והתעלף. כשהתעורר, הורה לו הרב שיקבל עליו לשמור שבת, וכך הוא עשה.

1. נערך ע"י הרה"ג רבי יוסף חיים נחום הלוי שליט"א.

האב מחזיר טובה מהשמים

לאחר מכן, שאל אותו הרב: "בני, איך זכית לזה? יש הרבה אנשים שהורים שלהם היו שומרים תורה ומצוות, אבל לא זכו שאביהם יבוא אחרי הפטירה להוכיח אותם שישמרו שבת, איזו מצוה עשית שתהיה לך זכות התגלות כזו, שאביך יחזיר אותך למוטב?". אמר לו האיש: "מחילה, אבל אני לא יודע, אין לי זכות מיוחדת אני אדם רגיל". אמר לו הרב: "לא יכול להיות, בשביל דבר כזה ודאי יש לך זכות מיוחדת, תחשוב ותגיד לי".

האיש חשב מעט, ונזכר. לפני השואה, אביו היה עובד בחברת קדישא. בתחילת המלחמה, הגרמנים אמנם הרגו ביהודים בעוה"ר, אבל עדיין לא היו הורגים בכמויות. אביו היה מטפל בגופות ומביא אותם לקבורה. פעם בא יהודי שנמלט מהגרמנים והיה במצב קשה, לקחו אותו לעזור לו, אבל באמצע הדרך נפל ונפטר. זה היה בלילה, ואביו הקברן אמר לו שילך ויבדוק אם יש גרמנים באזור. הילד השתחל מהגדר, ראה שאין גרמנים, והלך עם אביו לקבור את המת מצוה.

כששמע את זה החזון איש, אמר לו: "זו הזכות שלך! אתה עזרת לאביך לקבור יהודי, טיפלת במת מצוה! הזכות הזאת גרמה שאביך יבוא אליך בחלום להחזיר אותך למוטב!".

בזכות המורא זוכים לשבת

ע"פ המעשה הזה חשבתי לפרש, שזה הטעם שהתורה הסמיכה את "איש אמו ואביו תיראו" למצות "ואת שבתותי תשמרו", לפעמים בגלל המורא של ההורים זוכים הילדים ושומרים את השבת. אם הוא לא היה מפחד מאביו, שבא לו בחלום ובהקיץ ואמר לו לשמור שבת, הוא לא היה זוכה לשמור אותה. לפעמים הקב"ה משתמש בהורים שבזכותם ישמרו הילדים על השבת.

"ידוע בספורי הקבלה כי אחד התיקונים הגדולים ביותר
לכטל מזהאדם את הגזרות ולפתוח את הנזל לבריאות.
לרפואה ולהצלחה - זה מדיון נמש..."

פדיון נפש

**מידי שבוע נערך פדיון נפש
על פי הסדר שתיקן מרן החיד"א
המסוגל לישועות
ע"י רבני הישיבה הי"ו
מחיר לכל שם: 54 ש"ח**

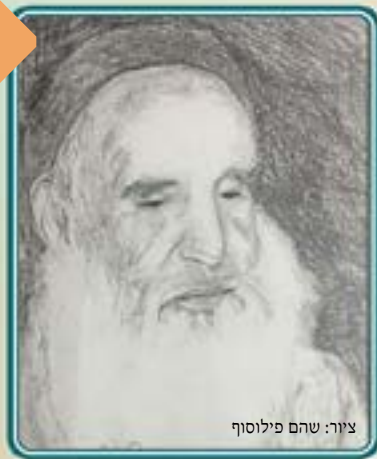
למסירת שמות התקשרו:

08-6727523

או שלחו הודעת SMS

אי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו
בית נאמן 079-9270505
שלוחה 22.
נא לשלוח התשובות
עד יום ראשון בערב
בין הפתורים כוונה
יוגורל פרס (חובה לציון שם
ותוכנית בצורה ברורה)

ציור: שהם פילוסוף

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך: הרה"ג ר'
שמואל עידאן שליט"א

גליון
307

ידע חדע

א. "לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה" למה יש ה"א במלה "נקבלה"? כי זה מראה על זריזות, והכונה שנקבל את השבת בזריזות. וכמו "כי אמר אכפרה פניו" (בראשית פרק ל"ב פסוק כ"א), שרופה לכפר פניו בשמחה ובזריזות, ויש עוד הרבה דגמאות כאלה כמו "שמעה" "סלחה" "הקשיבה" וכדו', כי זו המשמעות של ה"א בסוף המלה. (גליון 63 הערה 11).

ב. יש ספר "מאיר בת עין", ויש הרבה שנוהגים לקרא את כל הספר הזה ביום י"ד באדר (שנקבע בטקרה בשנת תרכ"ו ליום הלילת רבי מאיר), אבל מי שלא יספיק באותו יום, יכול לקרא אותו כמה ימים, מכ"ט לעמר עד ל"ג לעמר, כל יום יקרא קצת. ואני משתדל בלי נדר לגמור אותו עד ההלילה של רבי שמעון. ובהלילות רבי שמעון יש לנו ספר אחר, ולא לקרא רק את הזה, אלא יש ספר של רבנו יוסף חיים [הבן איש חי] שיש בו גם משנה וגם גמרא וגם מדרש וגם זהר (וכי רבי שמעון יש לו רק זהר? יש לו משנה וגמרא ומדרש, לכו בא רבי יוסף חיים וקבע בספר הלילה ובא שלו קטעים מהמשנה, מהגמרא ומהמדרש). אתה קורא ומתמלא מהערך של התנאים בזמנו, רבי מאיר ורבי שמעון היו בתוך מאה שנה לחורבן [בית המקדש השני], ולא התאשו. ורבי שמעון אומר כמה שראינו שהרומאים הרשעים האלה [שולטים בגו] - "כל ישראל בני מלכים הם" (שבת דף ק"א ע"א), וכל הרומאים בני עבדים ועבדי עבדים! מה נשאר מהרומאים האלה? כלום. לא שפה ולא דת ולא שום דבר! אמה מגנה שאין להם לא כתב ולא לשון. יש משנה בגטין שכתוב שם (דף ע"ט ע"ב) "מלכות שאינה הוגנת", ומי זאת? רומי. ולמה היא נקראת כן? כי אין להם לא כתב ולא לשון (שם דף פ' ע"א). ולנו יהיה? יש לנו כתב, ויש לנו לשון, ויש לנו תורה, ויש לנו מוסר, ויש לנו כל הטוב שבועלם! אם היו בני אדם יודעים כמה טוב לשמע בקול התורה, היו כלם משתמגים אחריה, התורה כל טוב יש בה! (גליון 308 אותיות ד' וכ"ו).

למען תספור

מורנו ורבנו הגאון רבי שאול הכהן

בשנת ש"ד שרפו באיטליה מאות ואלפי ספרים, למה? כי היה גוי אחד שמו "יושטיניאן" שרצה להדפיס את הרמב"ם, אבל לפני כן משהו אחר כבר הדפיס את הרמב"ם (לא זוכר דייק את הפרטים והם כתובים באוצר הספרים). והרבנים נתנו לו זכות שאף אחד לא ידפיס עוד את הרמב"ם תוך עשר שנים, ובא הגוי יושטיניאן והדפיס את הרמב"ם. הרמ"א כתב בתשובה (ש"ת הרמ"א סימן י') שסאור לקנות את הרמב"ם למה? כי זו השגת גבול. אבל הגוי הרשע הזה זה לא מצא חן בעיניו. הלך מממשלה שם באיטליה, ואמר להם שבתלמוד [בגמרא] יש דברים נגד הנצרות, וגם ברמב"ם יש דברים נגד הנצרות. אז יצא קצפים של הרשעים האלה, וביום ראש השנה שנת ש"ד שרפו ספרים בלי סוף (עשו סימן: "כי המר שדי לי מאד", רות פרק א' פסוק כ'). משהו ספר לי על חכם אחד רבני והודה לרמן, שכתב בספר שלו במר נפשו. שהוא חבר ספר וקשרצה להוציא אותו לבית הדפוס שרפו לו את כל הספרים שלו (ולא ראיתי את הספר שלו). ומאז יצא חק מהאפיפיור שלא להדפיס יותר את התלמוד, מה עושים? הביאו לו תנודות לו הרבה מאד קטן. אז אמר להם: "אוי אפשר לבטל את החק, כי כתב אפשר נכתב בשם האפיפיור אין להשיב" ... (על פי אסתר פרק ח' פסוק ח'), אבל תדפיסו אותו ואל תקראו לו "תלמוד" אלא ש"ס או גמרא, וגם לא לכתב "גוים" אלא רק עובים. ואחר כך הם אמרו שגם לכתב "עפויים" זה לא טוב, וגם אמרו לא לכתב "מינים", ופעם אחת היה כתוב "בזרא מיני מזונות", וכן שפאסור לכתב "מיני" אז כתבו "בזרא עפויים" וזונות... ונקה היה כתוב בספרים, כי עשו לנו כל השטיות שבועלם, ואנחנו צריכים לנקות את כל זה (ויש היום דפוסים של תלמוד שפותבים רק את החסר הבנוי). (גליון 100 הערה 26).

חידה

התגיירה ועודנה נכריה

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.
תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21
(חובה לציון שם וכתובת בצורה ברורה).

נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

שמות הזוכים מהגיליון הקודם יפורסמו בעלון גליון הבא

על חובה לעקוב אחרי הודעות הדואר. פרס שיחור, לא ישלח טוב.

בטת וחידות, יש להקדיש לומר את התשובה והפרטים (כלל שם, כתובת וטלפון) בצורה ברורה. הודעה שאינה ברורה מולה מערבת, לא תיבחר להנחיל.

הלכה נאמנה

למקומה" (ומצאתי סודו שנדפס בתוספת לפני מאה שנה ויותר ואחר כך עלמו אותו) ושמו "עץ נחמד", וכתבו בו כמה. ואמנם זה לא כל כך ראוי כי סודו אהד בטל ברב, אבל יש תוספות במגלה (דף כ' עמוד ב', בסוף דיבור המתחיל כל) שכתבו שם. ואחר שברר על הספירה אומר יהי רצון שבינה וכו', ואם כן זה המקור שצריך לומר "התחמן הוא יבנה בית המקדש ויחזיר העבודה למקומה". (גליון 11 אות 11 ב', וגליון 63 אות 12 ג', ראה שם עוד).

אחרי ספירת העומר אומרים "התחמן". בכל הספרים כתוב "התחמן הוא יחזיר העבודה למקומה", אבל הנסח הבנוי "התחמן הוא יבנה בית המקדש ויחזיר העבודה למקומה". את זה אמר חכם אחד מנ"בא (ובסוף גמיו היה באשדוד) רבי עמוס בן זצ"ל (ש"ת ייעו עמוס חלק ב'), כי איך נאמר "התחמן הוא יחזיר העבודה למקומה"? הרי אין לנו בית המקדש, ולכן צריך לומר "התחמן הוא יבנה בית המקדש ויחזיר העבודה